

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Економічний факультет
Кафедра фінансів

АЗЕРБАЙДЖАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НОРД УНІВЕРСИТЕТ (НОРВЕГІЯ)

МАТЕРІАЛИ

XIV Міжнародної науково-практичної конференції
«Світові тенденції та перспективи розвитку
фінансової системи України»

28-29 вересня 2017 року

Київ

Рекомендовано до друку та для розміщення
на веб-сайті економічного факультету
Вченою радою економічного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Протокол № 2 від «26» вересня 2017 року)

Рецензенти:

Т.М.Боголіб, доктор економічних наук, професор, декан фінансово-гуманітарного факультету, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»;

Н.В.Ткаченко, доктор економічних наук, професор, заступник директора Інституту післядипломної освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України: зб. матер. наук.-практ. конференції, 28-29 вересня 2017 р./ Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2017. – 422 с.

Редакційна колегія: В.Д. Базилевич, д.е.н., проф., чл.-кор. НАН України; І.О. Лютий, д.е.н., проф.; З.С. Варналій, д.е.н., проф.; А.І. Ігнатюк, д.е.н., проф.; С.В. Науменкова, д.е.н., проф.; С.Я. Боринець, к.е.н., проф.; Т.В. Грищенко, к.е.н., доц.; В.А.Делас, к.е.н., асист.; Л.М. Демиденко, к.е.н., доц.; Н.С.Івахненко, к.е.н., асист.; О.В.Любкіна, к.е.н., доц.; Н.С.Медведкова, к.е.н., асист.; Є.А. Носова, к.е.н., доц; О.О. Солодка, к.е.н., доц.; Ю.В. Петленко, к.е.н., доц.; Н.В.Погрібна, к.е.н., асист.; Р.В. Рак, к.е.н., доц.; О.Д. Рожко, к.е.н., проф.; М.В. Романюк, к.е.н., доц.; Ю.Л. Наконечна, к.е.н., доц.; О.В.Чеберяко, д.і.н., проф.; В.М.Шелудько, к.е.н., доц.; О.Б. Яфінович, к.е.н., доц.

Збірник містить матеріали XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України», що відбулася 28-29 вересня 2017 року на базі кафедри фінансів Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Основними напрямками роботи науково-практичної конференції були: фінансова політика та ефективність функціонування бюджетної системи України; корпоративні фінанси та конкурентоспроможність національної економіки; світові тенденції та розвиток національного фінансово-кредитного ринку в умовах фінансової глобалізації; національні фінансові системи в умовах посилення глобалізаційних процесів. Особлива увага приділена актуальним питанням подолання негативних макроекономічних тенденцій та відновлення ефективного функціонування різних складових фінансової системи України в умовах фінансової глобалізації та загострення соціально-політичної ситуації.

Видання розраховано на представників наукової спільноти, викладачів, фахівців у галузі фінансів, працівників органів державного управління, студентів вищих навчальних закладів.

Тези розміщуються в авторській редакції.

За точність викладеного матеріалу відповідальність покладена на авторів.

ЗМІСТ

Баранник Л.Б.

Мировые тенденции в развитии фискальной политики 18

Bedianashvili G.

The financial market and the country's socioeconomic development in the context of globalization: view for Georgia 24

Боголіб Т.М.

Бюджетна політика: довгострокова стійкість і структурна трансформація економіки 28

Ванишвили М.М.

Ванишвили Н.М.

Особенности финансового поведения населения в Грузии 33

Варналій З.С.

Фінансова автономія як чинник модернізації фінансування державних вищих навчальних закладів України 40

Васильців Т.Г.

Напрями та засоби державної політики забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва в Україні 46

Волосович С.В.

Альтернативні кредитні платформи: загрози, виклики та можливості 51

Голубка С.М.

Білокурський Р.Р.

Фінансові аспекти національного економіко-екологічного розвитку 54

Давиденко Н.М.

Фінансова безпека аграрних корпорацій в системі корпоративних відносин 58

Диба М.І.

Етапи становлення банківського регулювання на наднаціональному рівні 63

Живко З.Б.

Принципи бюджетної системи та бюджетного процесу 67

Жихор О.Б.

Жерліцин Д.М.

Економічна система України: макроекономічні тенденції функціонування 74

Зянько В.В. <i>Пріоритети фінансової політики України у сфері інноваційної діяльності.....</i>	<i>81</i>
Камінський А.Б. Версаль Н.І. <i>Концепція скорингу у вимірюванні інтенсивності фінансових шоків</i>	<i>84</i>
Крупка М.І. Кульчицький М.І. Полинюк Н.І. <i>Стратегічні орієнтири підвищення ефективності використання фінансового потенціалу як чинника самостійності місцевих бюджетів</i>	<i>90</i>
Лазебник Л.Л. <i>Роль амортизаційних відрахувань у конкурентоспроможності підприємства</i>	<i>96</i>
Леоненко П.М. Краус Н.М. <i>Тріада «краудфандинг – краудсорсинг – краудінвестинг» як новітній фінансовий інститут реалізації креативних ініціатив.....</i>	<i>102</i>
Лисяк Л.В. <i>Інститут бюджетної політики у системі державного регулювання</i>	<i>106</i>
Мельниченко О.В. <i>Переваги використання електронних грошей.....</i>	<i>112</i>
Міщенко В.І. Міщенко С.В. <i>Управління проблемними активами банків</i>	<i>115</i>
Музиченко Г.В. <i>Місце фандрейзингу у фінансуванні соціокультурних проектів в Україні.....</i>	<i>120</i>
Науменкова С.В. <i>Впровадження базельських вимог до капіталу банків в Україні</i>	<i>125</i>
Новикова І.В. <i>Управління конкурентоспроможністю будівельних підприємств в сучасних умовах</i>	<i>131</i>

Нусінов В.Я.	
Шура Н.О.	
<i>Корпоративний підхід в оцінці економічного потенціалу підприємства</i>	<i>134</i>
Підхонний О.М.	
<i>Дезінформація як чинник фінансової безпеки суб'єктів господарювання.....</i>	<i>138</i>
Поліщук Є.А.	
<i>Особливості діяльності наднаціональних банків країн світу</i>	<i>143</i>
Птащенко Л.О.	
<i>Проблеми фінансового ринку України в період економічної конвергенції з ЄС</i>	<i>146</i>
Рижакова Г.М.	
<i>Методичний підхід впровадження маркетингового забезпечення конкурентоспроможності будівельних підприємств</i>	<i>151</i>
Савчук Н.В.	
Гриджук Д.М.	
<i>Українська банківська система на шляху інтеграції в Європейський фінансовий простір</i>	<i>154</i>
Сідельникова Л.П.	
<i>Прагматика і проблематика фінансового забезпечення державного соціального страхування</i>	<i>161</i>
Тропіна В.Б.	
<i>Соціально-фінансові аспекти впливу штучного інтелекту на глобальну економіку</i>	<i>167</i>
Хрущ Н.А.	
<i>Тенденції розвитку краудфандингу в сучасному бізнес-середовищі.....</i>	<i>170</i>
Хынку Р.В.	
Литоченко А.Л.	
<i>Основные аспекты организации государственного финансирования развития национальной инфраструктуры</i>	<i>175</i>
Чеберяко О.В.	
<i>Фінансові передумови та особливості російсько-української гібридної війни</i>	<i>181</i>
Школьник І.О.	
<i>Тенденції розвитку фінансової системи України</i>	<i>187</i>

Юрків Н.Я.	
<i>Фінансова стабільність України в умовах глобалізації.....</i>	<i>191</i>
Азизов Р.	
<i>Конкурентноспособная продукция - основа экономического роста</i>	<i>194</i>
Бак Н.А.	
<i>Власні доходи бюджетів: теоретичні аспекти.....</i>	<i>199</i>
Березіна С.Б.	
<i>Реформування системи соціального страхування</i>	<i>204</i>
Билоокая С.В.	
<i>Особенности финансирования малых и средних предприятий: опыт развитых и развивающихся стран Евросоюза.....</i>	<i>209</i>
Гасанов С. С.	
<i>Формування нової якості державних фінансів: проблеми теорії та практики.....</i>	<i>215</i>
Гудзинська Л.Ю.	
<i>Законодавчі передумови розвитку платіжних систем в Україні: оцінка ризиків .</i>	<i>..... 221</i>
Івахненко І.С.	
<i>Напрями забезпечення сталого розвитку соціально спрямованого бюджетного процесу.....</i>	<i>225</i>
Коляда Т.А.	
<i>Особенности бюджетного финансирования освіти в Украине в условиях европейской интеграции.....</i>	<i>231</i>
Котіна Г.М.	
Степура М.М.	
<i>Політико-економічні цикли та фіскальні передбачення в багаторівневий системі: українські реалії.....</i>	<i>235</i>
Красільник О.В.	
<i>Розвиток фінансування державних вищих навчальних закладів: зарубіжний досвід і Україна.....</i>	<i>239</i>
Крупка І.М.	
<i>Поведінкові чинники у функціонуванні фінансового ринку</i>	<i>244</i>

Кучеренко С.Ю.

Леваєва Л.Ю.

Фінансова стійкість місцевого бюджету як запорука стабільного розвитку країни 250

Макарчук І. М.

Фінансова безпека - складова сучасної фінансової політики 256

Малишко В. В.

Фінансова політика України на сучасному етапі 260

Мєдведкова Н. С.

Реформування бюджетного прогнозування та планування в Україні у напрямку європейських стандартів 263

Моташко Т.П.

Фінансові важелі впливу на економічне зростання України 267

Нікитенко Д. В.

Зростання рівня конкурентності товарних ринків як інструмент залучення інвестицій в Україну 270

Новицька Н. В.

Капелюш А. А.

Особливості організаційного забезпечення протидії нелегальному обігу підакцизних товарів в країнах ЄС 275

Петленко Ю. В.

Детермінанти капітальних вкладень в українських інтегрованих корпоративних структурах 281

Романюк М.В.

Стимулюючий вплив оподаткування прибутку 284

Свистун Л.А.

Схеми фінансування проектів підвищення енергоефективності житлової нерухомості в Україні 288

Свідерська І.М.

фон Будау О.Г.

Зарубіжний досвід реформування недержавного пенсійного забезпечення 293

Сова О.Ю.

Антикризові заходи у системі управління підприємством 298

Софіщенко І.Я.

Удосконалення фінансування експортної діяльності аграрного сектору 303

Спасів Н.Я.

Надал С.В.

Амбівалентність децентралізації в контексті впливу на доходи місцевих бюджетів 307

Тлуста Г.Ю.

Ринок корпоративного кредитування України: сучасний стан та перспективи розвитку 311

Тригуб О.В.

Удосконалення механізму продажу проблемних активів банків в Україні 316

Ушеренко С.В.

*Державне регулювання в умовах нестійкості фінансово-економічної системи ...
..... 322*

Шевченко В.Ю.

Соціальний зміст діяльності міжнародних банків 328

Шиманська К.В.

Вплив грошових переказів мігрантів та економічний розвиток країни 334

Агаєв С.

Механизмы участия и перспективы продуктов исламского банкинга в финансировании проектов 337

Альрашді Абдулла

*Особливості прямого іноземного інвестування в Об'єднані Арабські Емірати
..... 343*

Анзін Р.О.

Необхідність фінансової трансформації підприємств при виході на міжнародні ринки капіталу 347

Анзіна Г.В.

Фінансіалізація як комплекс макроекономічних умов функціонування ринків.. 351

Браткова І.М.

Стратегічні пріоритети розвитку інструментів внутрішньої державної позики 355

Голіков С.С.	
<i>Basic aspects of tax security as part of the financial security of Ukraine</i>	<i>360</i>
Дадашов А.А.	
<i>Особенности механизма традиционного финансирования в фермерских хозяйствах.....</i>	<i>363</i>
Демиденко В.І.	
<i>Податкове регулювання як інструмент фіскальної політики</i>	<i>370</i>
Задорожня Л.А.	
<i>Персональне прибуткове оподаткування у країнах ЄС-15.....</i>	<i>373</i>
Ибрагимов Г.	
<i>Международная инвестиционная деятельности малого и среднего предпринимательства Азербайджана в условиях глобализации</i>	<i>376</i>
Іванюк В.Е.	
<i>Податкові преференції при оподаткуванні доходів громадян як інструмент зміцнення фінансів домогосподарств</i>	<i>380</i>
Мостіпака О.В.	
<i>Блокчейн технологія і криптовалюта біткоїн</i>	<i>385</i>
Підчоса Л.В.	
<i>Трансформація бюджетного планування в умовах невизначеності</i>	<i>390</i>
Святаш С.В.	
<i>Податкове планування та оптимізація оподаткування в контексті максимізації вигод платників податків та держави.....</i>	<i>394</i>
Стрекаль О.О.	
<i>Вплив діяльності державних нафтогазових корпорацій на ефективність фінансової політики України</i>	<i>398</i>
Тіщенко Є.О.	
<i>Особенности идентификации та аналізу ризиків проектного фінансування</i>	<i>402</i>
Чекановський В.П.	
<i>Окремі аспекти досягнення ефективності міжбюджетного перерозподілу фінансових ресурсів в умовах бюджетної децентралізації.....</i>	<i>407</i>

Ювженко Н.М.

Особливості побудови системи бюджетування на підприємствах 411

Юхименко Я.В.

Інституціоналізація інвестиційного партнерства організацій бюджетної системи та бізнесу в Україні..... 416

CONTENTS

Barannik

World trends in the development of fiscal policy 18

Bedianashvili G.

The financial market and the country's socioeconomic development in the context of globalization: view for Georgia 24

Bogolib T.

*Budgetary policy: long-term stability and structural transformation of the economy ...
..... 28*

Vanishvili M.

Vanishvili N.

Peculiarities of financial behavior of the population in Georgia 33

Varnalii Z.

Financial autonomy as factor of modernization of financing public higher education institutions of Ukraine 40

Vasyltsiv T.

Areas and means of the entrepreneurship financial and economic security state policy providing in Ukraine 46

Volosovych S.

Alternative lending platforms: threats, challenges and possibilities 51

Holubka S.

Biloskursky R.

Financial aspects of the national ecological and economic development 54

Davydenko N.

Financial safety of agricultural corporations in the corporate relations system 58

Dyba M.

Stages of banking regulation at the supranational level 63

Zhyvko Z.

Principles of the budgetary system and budget process 67

Zhykhor O.

Zherlitsyn D.

Economic system of Ukraine: macroeconomic trends functioning 74

Zianko V. <i>Priorities of financial policy of Ukraine in the field of innovative activity</i>	<i>81</i>
Kaminskyi A. Versal N. <i>Scoring conception in measuring the intensity of financial shocks</i>	<i>84</i>
Krupka M. Kulchytskyi M. Polyniuk N. <i>Strategic priorities for increasing the effectiveness of using financial potential as a factor in the autonomy of local budgets</i>	<i>90</i>
Lazebnyk L. <i>Role of depreciation charges in competitiveness of the enterprise.....</i>	<i>96</i>
Leonenko P. Kraus N. <i>Triada of "crowdfunding – crowdsourcing – kraudinvesting" as a new financial institute of the realizing creative initiatives</i>	<i>102</i>
Lysiak L. <i>Institute of budget policy in the state regulation system.....</i>	<i>106</i>
Melnychenko O. <i>Advantages of using electronic money</i>	<i>112</i>
Mishchenko V. Mishchenko S. <i>Management of distressed assets</i>	<i>115</i>
Muzychenko G. <i>Place of fundrasing in financing socio-cultural projects in Ukraine</i>	<i>120</i>
Naumenkova S. <i>The implementation of basel capital requirements in Ukraine.....</i>	<i>125</i>
Novykova I. <i>Management of competitiveness of building enterprises</i>	<i>131</i>
Nusinov V. Shura N. <i>Corporate approach in estimation of economic potential of enterprise.....</i>	<i>134</i>

Pidkhomnyi O. <i>Disinformation as a factor in the financial security of business entities</i>	138
Polishchuk Y. <i>Features of the activities of supranational banks of the countries in the world.....</i>	143
Ptashchenko L. <i>Problems of the financial risk of Ukraine in the period of the economic university of the EU</i>	146
Rizhakova G. <i>Methodological approach to implementation of marketing supply of constructional companies' competitiveness.....</i>	151
Savchuk N., Grydzhuk D. <i>Ukrainians banking system on the way of integration in European financial space: problems and trends</i>	154
Sidelnykova L. <i>Pragmatics and problems of financial provision of state social insurance.....</i>	161
Tropina V. <i>Socio-financial aspects of the influence of artificial intelligence on the global economy</i>	167
Khrushch N. <i>Trends of crowdfunding in today's business environment</i>	170
Hîncu R. Litocenco A. <i>Main aspects of the public financing organisation contributing to infrastructure development.....</i>	175
Cheberyako O. <i>Financial prerequisites and features of Russian-Ukrainian hybrid war</i>	181
Shkolnik I. <i>Trends in development of finance system of Ukraine.....</i>	187
Yurkiv N. <i>Financial stability in globalization conditions</i>	191

Azizov R. <i>Competitive production is the basis of economic growth</i>	194
Bak N. <i>The proper revenues of the budgets: the theoretical aspects.....</i>	199
Berezina S. <i>Reforming the system of social insurance</i>	204
Biloocaia S. <i>The particularities of SME`s financing: experience of the developed and developing countries of the European Union.....</i>	209
Gasanov S. <i>Formation of public finance new quality: problems of theory and practice</i>	215
Hudzynska L. <i>Legislative background for development of payment systems in Ukraine: risks assessment</i>	221
Ivakhnenko I. <i>Directions for promoting sustainable development of a socially detentioned budget process.....</i>	225
Koliada T. <i>Features of budgetary financing of education in Ukraine in conditions of european integration</i>	231
Kotina H. Stepura M. <i>Political and Economic cycles and Fiscal Forecasts in the multilevel system: the case of Ukraine.....</i>	235
Krasilnyk O. <i>Development of financing public higher edication institutions: foreign experience and Ukraine</i>	239
Krupka I. <i>Behavioral factors in the functioning of financial market</i>	244
Kucherenko S. Levaieva L. <i>The local budget financial sustainability as a guarantee of stable development of the country.....</i>	250

Makarchuk I. <i>Financial security is an integral part of modern financial policy</i>	256
Malyshko V. <i>The financial policy of Ukraine at the present stage</i>	260
Miedviedkova N. <i>Reforming the budget forecasting and planning in Ukraine in line with the European Standards</i>	263
Motashko T. <i>Information Technologies Influence on the Insurance Services Market Development ..</i>	267
Nikytenko D. <i>Increasing of the competitiveness level of the commodity markets as a way to attract investment to Ukraine.....</i>	270
Novytska N. Kapeliush A. <i>Features of organizational support for counteracting the illegal circulation of excisable goods in EU countries</i>	275
Petlenko Y. <i>Determinants of capital expenditures in Ukrainian integrated corporate structures</i>	281
Romanyuk M. <i>Incentive effect of taxation on profits.....</i>	284
Svistun L. <i>Financing scheme of energy efficiency projects in the housing real estate of Ukraine .</i>	288
Sviderska I. von Budau A. <i>The financial aspect of corporate social responsibility</i>	293
Sova O. <i>Anti-crisis measures in the enterprise management system.....</i>	298
Sofishchenko I. <i>Improving export financing of agricultural sector.....</i>	303

Spasiv N.	
Nadal S.	
<i>Ambulance of decentralization in the context of influence on local budget income.</i>	307
Plusta H.	
<i>Ukrainian corporate lending market: current state and development prospects</i>	311
Trygub O.	
<i>Improving the selling mechanism of distressed bank assets in Ukraine.....</i>	316
Usherenko S.	
<i>State regulation under the conditions of instability of financial and economic system .</i>	
.....	322
Shevchenko V.	
<i>Social content of international bank's activities</i>	328
Shymanska K.	
<i>The impact of migrants' remittances on the country's economic development.....</i>	334
Aghaev S.	
<i>Mechanisms of participation and prospects of islamic banking products to finance projects</i>	337
Al Rashdi A.	
<i>Features of foreign direct investment in United Arab Emirates.....</i>	343
Anzin R.	
<i>The importance for company' financial transformation entering the international capital markets</i>	347
Anzina H.	
<i>Financialization as a complex of macroeconomic conditions for markets' functioning</i>	351
Bratkova I.	
<i>Strategic priorities of development of internal government debt securities</i>	355
Golikov S.	
<i>Basic aspects of tax security as part of the financial security of Ukraine</i>	360
Dadashov A.	
<i>Features of the traditional financing mechanism in farms</i>	363

Demydenko V.	
<i>Tax regulation of small business in Ukraine: necessity and prospects</i>	<i>370</i>
Zadorozhnia L.	
<i>Personal income taxation in the eu–15</i>	<i>373</i>
Ibrahimov G.	
<i>International investment activity of small and medium enterprises of Azerbaijan in the context of globalization</i>	<i>376</i>
Ivaniuk V.	
<i>Tax preferences for citizens' income taxation as a tool for strengthening of households' finances</i>	<i>380</i>
Mostipaka O.	
<i>Blockchain technology and crypto-currency bitcoin</i>	<i>385</i>
Pidchosa L.	
<i>Transformation on budget planing under uncertainty</i>	<i>390</i>
Sviatash S.	
<i>Tax planning and tax optimization in the context of maximizing the benefits of taxpayers and the state</i>	<i>394</i>
Strekal O.	
<i>The influence of state-owned oil&energy corporations on the financial policy effectiveness in ukraine</i>	<i>398</i>
Tishchenko I.	
<i>Features of identification and analysis of project finance risks</i>	<i>402</i>
Chekanovskyi V.	
<i>Separate aspects achieving the efficiency inter-budgetary redistribution of financial resources under budget decentralization</i>	<i>407</i>
Yuvzhenko N.	
<i>Features of developing a budgeting system at the enterprise</i>	<i>411</i>
Yukhymenko Y.	
<i>Institutionalization of the investment partnership of the budget system and business organizations in Ukraine</i>	<i>416</i>

Новицька Надія Володимирівна,

к.е.н.,

Науково-дослідний інститут фіскальної політики

Університету ДФС України

Капелюш Анна Анатоліївна,

к.е.н.,

Університет ДФС України

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИДІЇ НЕЛЕГАЛЬНОМУ ОБІГУ АЛКОГОЛЬНИХ НАПОЇВ ТА ТЮТЮНОВИХ ВИРОБІВ В КРАЇНАХ ЄС

***Анотація.** В роботі описана система контролю за переміщенням підакцизних товарів в країнах ЄС, її принцип функціонування, переваги та недоліки застосування для протидії нелегальному обігу підакцизних товарів.*

***Ключові слова:** акцизний податок, режим відстроченої сплати акцизного податку, система контролю за рухом підакцизних товарів*

Нині одним з перспективних напрямів вдосконалення державного регулювання ринку підакцизних товарів є підвищення ефективності здійснення фактичних перевірок учасників ринку підакцизних товарів, в тому числі через використання інструментів дистанційного контролю; вдосконалення спеціальної звітності про виробництво та реалізацію підакцизних товарів як невід'ємної складової формування єдиного інформаційного масиву даних для реалізації процедур моніторингу руху підакцизних товарів від виробника до кінцевого споживача [1, с. 283].

В зв'язку з цим доцільно розглянути кращі практики контролю за ринком підакцизних товарів, що застосовуються в країнах ЄС. Відповідно до європейського законодавства акцизний податок сплачується кінцевому пункті споживання. Перебуваючи в режимі транзиту до кінцевого пункту призначення, ці товари знаходяться у режимі відстроченої сплати акцизного податку, який використовується для забезпечення безперешкодного доступу на внутрішні ринки країн-членів. Інструментом забезпечення адміністрування акцизного податку в країнах ЄС у такому режимі є функціонування інституту акцизних складів³ та електронна система контролю за рухом підакцизних товарів – *Excise Movement and Control System* (далі – EMCS)⁴. Використання даної системи передбачає реєстрацію цифрових документів про рух підакцизної продукції в електронних системах країни відправника та країни призначення. Нині 99 % усіх перевезень

³ склад, на якому підакцизні товари можуть зберігатися та вироблятися в режимі відстроченої сплати акцизного податку, що полегшує перевірку виробничих та складських приміщень.

⁴ рішення про впровадження EMCS було прийнято за підсумками доповіді, представленої Генеральним Директором з митного та непрямого оподаткування групою високого рівня про шахрайство в секторі тютюнових та алкогольних напоїв у 1998 році.

підакцизних товарів в межах ЄС відбуваються в режимі відстроченої сплати акцизного податку. Щорічно кількість перевезень підакцизних товарів становить 3,5 млн, сукупною вартістю 270 млрд євро і надходженнями акцизного податку 90 млрд євро. З моменту свого впровадження, починаючи з січня 2010 р. по травень 2015 р., було зафіксовано понад 13,6 млн. переміщень підакцизних товарів в режимі відстроченої сплати акцизного податку з яких 98,1% завершено без порушень.

EMCS була розроблена, щоб забезпечити плавний перехід до безпаперового (електронного) середовища, знявши перешкоди, пов'язані з оподаткуванням, щодо переміщення підакцизних товарів через кордони шляхом мінімізації витрат як економічних операторів, так і фіскальних органів. Застосування системи EMCS дозволило скоротити загальні адміністративні витрати для багатьох країн-членів до 37 до 27,5 млн євро у 2014 році. Окрім економії коштів на адміністрування акцизного податку до позитивних результатів запровадження системи варто також віднести ліквідацію паперового документообігу та пов'язане з цим збільшення ефективності, вивільнення ресурсів, які були спрямовані на посилення контролю за процесами підвищеного ризику. Для економічних операторів основними перевагами застосування системи стала поява можливості відстеження руху підакцизних товарів (як для відправника, так і для одержувача), а також полегшення аудиту та контролю за допомогою більш ефективної та якісної документації, пов'язаної з таким переміщенням.

Одним із основних завдань розробки EMCS було поставлено допомога у боротьбі з ухиленням від сплати податків та певними видами шахрайства, як це описано у Доповіді Групи вищого рівня 1998 року про шахрайство у сфері діяльності з алкогольними напоями та тютюновими виробами [2] та вирішення ряду проблем, виявлених в системі на той час. Найважливішими слабкими сторонами вважалися відсутність контролю над трейдерами та партіями товарів у країні-члені відправлення та відсутність попередньої інформації в країні-члені призначення та відсутність можливості проведення своєчасного, цілеспрямованого та вибіркового контролю на основі аналізу податкових ризиків.

EMCS є однією з багатьох транс'європейських ІТ-систем, частково профінансованих за програмою ЄС Fiscalis. Значна економія фінансових ресурсів від підвищення ефективності пов'язана з наявністю спільної інфраструктури, яка дозволяє забезпечити безпечний та швидкий обмін електронною податковою інформацією між державами-членами. З точки зору вартості та контролю, варто зазначити, що лише загальноєвропейська система може забезпечити одноманітність та узгоджені умови, необхідні для належного функціонування внутрішнього ринку. Крім того, центральна координаційна роль, яку виконує Комісія, а також управління EMSC, яка охоплює всі 28 держав-членів, забезпечує підвищення ефективності порівняно з можливими двосторонніми чи міжнародними ініціативами. Наявність форуму для узгодження та центральної координації спільних правил (правових аспектів) та специфікацій (технічних аспектів) для функціонування заходів допомагає запобігти дублюванню зусиль.

Функціонування системи EMCS передбачає, що постачальники підакцизних товарів (далі – економічні оператори (ЕО)) у режимі реального часу вносять до єдиної бази електронні документи про їх відвантаження. Для гарантування сплати акцизного податку, передбачений спеціальний інструмент у вигляді фінансової гарантії – кошти, які вносять продавці (вантажовідправники) підакцизних товарів у країні відправлення, що забезпечує солідарну відповідальність за сплату акцизного податку разом з покупцем (вантажоотримувачем). Фінансова гарантія відшкодовується у разі підтвердження факту оприбуткування підакцизних товарів вантажоотримувачем. У разі відсутності підтвердження факту отримання підакцизних товарів фінансова гарантія не повертається. Окрім цього такі ЕО можуть бути позбавлені дозволу на діяльність. Використання системи EMCS у її класичному вигляді є обов'язковим у випадку здійснення поставок підакцизних товарів між країнами-членами ЄС. Для підакцизних товарів, що призначені для споживання на внутрішньому ринку, можуть використовуватись підходи організації контролю як на основі рішень системи EMCS, так і зовсім відмінні від неї.

В межах системи EMCS переміщення підакцизних товарів документується на кожному етапі через електронний адміністративний документ (далі – e-AD):

- e-AD видається вантажовідправником (виробником, імпортером), який містить інформацію про вантаж та запланований рух в межах ЄС;
- e-AD підтверджується в країні відправлення. Європейський реєстр операторів (SEED⁵) використовується для перевірки акцизних номерів вантажовідправника та одержувача;
- e-AD в електронній формі передається країною-членом, що відправляє до країни призначення;
- країна-призначення пересилає групу електронних повідомлень вантажовідправнику;
- вантажоодержувач подає «звіт про отримання» після того, як він отримав підакцизні товари. У цьому звіті зазначають будь-які відхилення у фактичному обсязі та обсязі, зазначеному в документах;
- звіт про надходження відправляється вантажовідправнику, який потім може зазначити у документах, що переміщення завершено та подати документи для відшкодування фінансової гарантії, яка внесена за підакцизні товари.

Для запобігання шахрайству зміна даних у e-AD неможлива, коли документ підтверджений та йому призначено номер ARC. Помилки введення даних

⁵ реєстр господарських операторів, частина якого трейдери можуть проконсультуватися в Інтернеті, щоб дізнатись, чи певний акцизний номер є дійсним, якими категоріями товарів оператор має право торгувати. Даний реєстр є основним компонентом EMCS, оскільки дозволяє адміністраціям держав-членів перевіряти документи трейдерів, перш ніж надавати їм дозвіл на переміщення будь-яких акцизних товарів в режимі відстроченої сплати акцизного податку.

(наприклад, кількість, тип товару) в основному вирішуються через спілкування між фіскальними органами та ЕО.

Нині систему EMCS використовує понад 80 000 зареєстрованих економічних операторів, і вона є важливим інструментом для обміну інформацією та співпраці між державами-членами. Метою функціонування EMCS є:

- протидія нелегальному обігу підакцизних товарів, через перевірку інформації в режимі реального часу та перевірка товарів, які переміщуються в режимі призупиненої сплати акцизного податку;
- забезпечення безпечного переміщення підакцизних товарів в режимі відстроченої сплати акцизного податку, з перевіркою перед отриманням кінцевим покупцем;
- спрощення процедури для трейдерів через стандартну електронну систему для всіх країн ЄС;
- прискорення процедури повернення фінансових гарантій після надходження товарів до місця призначення;
- створення умов для скорочення паперового документообігу.

Основні нормативні документи ЄС, які регламентують функціонування EMCS такі:

– *Директива 2008/118/ЄС*. Цей документ скасовує Директиву 92/12/ЄЕС і встановлює правові рамки для функціонування EMCS. В перших чотирьох розділах Директиви приводяться загальні визначення для типів економічних операторів, які повинні бути зареєстровані та уповноважені зберігати підакцизні товари в режимі відстроченої сплати акцизного податку (залишено можливість для держав-членів внести певні корективи в це визначення); встановлюються узгоджені правила щодо часу та місця справляння акцизного податку; визначено чіткі умови, за яких акцизний податок підпадає під дію режиму відстроченої сплати на території ЄС, а також процедури, яких потрібно дотримуватися. До загальних цілей Директиви відносяться забезпечення належного функціонування внутрішнього ринку та належних податкових надходжень акцизного податку;

– *Регламент (ЄС) № 684/2009*. Цей нормативний акт встановлює положення, що стосуються комп'ютерних процедур руху акцизних товарів в режимі відстроченої сплати акцизного податку;

– *Правила 389/2012*, які закріплюють положення про адміністративне співробітництво між державами-членами щодо функціонування EMCS, включаючи обмін інформацією та статистикою;

– *Рішення № 1152/2003/ЄС* Європейського Парламенту та Ради є правовим підґрунтям для розробки EMCS, для комп'ютеризації системи, за якої підакцизні товари переміщуються між уповноваженими операторами ЄС відповідно до режиму відстроченої сплати акцизного податку.

Аналізуючи вплив запровадження системи EMCS на ефективність заходів щодо боротьби з шахрайством, варто зазначити, що за оцінками фахівців відсутньою є регулярна звітність про незаконну торгівлю (і шахрайство) між державами-членами за винятком окремих зареєстрованих випадків і навіть відсутність

інформації про масштаби цієї проблеми. Відповідно до опитування фіскальних органів, проведеного в країнах ЄС наявність методик оцінки контрабанди та шахрайства в цілому дуже сильно залежить від ресурсів, які держави-члени виділяють на ці дослідження [3]. Оцінки нелегального ринку підакцизних товарів та методики їх визначення різняться в різних країнах ЄС. У багатьох випадках (за винятком Великобританії та Ірландії) інформація про нелегальний ринок базується на виявлених випадках шахрайства, що призводить до недооцінки масштабів цієї проблеми (так як вони не враховують невиявлені випадки шахрайства). Не зважаючи на ці недоліки організаційного забезпечення протидії нелегальному обігу підакцизних товарів безумовно впровадження системи EMCS спричинило зменшення вартості податкових перевірок та полегшило доступ до інформації для проведення аналізу ризиків / моніторингу. Важливо відзначити, що система також покращила координацію та співпрацю між державами-членами у справах про транскордонне шахрайство. Проте, значним недоліком системи EMCS є відсутність стандартизованої в масштабах ЄС методики оцінки ризиків.

Список використаних джерел

1. Трансформація акцизної політики України : монографія / за заг. ред. В. І. Коротуна / В. І. Коротун, С. С. Брехов, Н. В. Новицька та ін. – Ірпінь : Видавництво Національного університету ДПІС України, 2015. – 448 с.
2. On Fraud in the Tobacco and Alcohol Sectors : Report to Directors General for Customs and Indirect Taxation. – 1998. – 50 p. [Electronic resource]. – Mode to access: http://www.verginet.net/UserFiles/File/Avrupa_Birligi/4/report_High_Level_sectors.pdf.
3. Evaluation of current arrangements for the holding and moving of excise goods under excise duty suspension : Final Report [European Union]. – 2015. – 359 p.

Nadiia Novytska, Ph.D,
Research Institute of Fiscal Policy of the
University of the State Fiscal Service of Ukraine
Anna Kapeliush, Ph.D.,
Associate Professor,
University of the State Fiscal Service of Ukraine

FEATURES ORGANIZATIONAL SUPPORT FOR COMBATING ILLEGAL CIRCULATION OF ALCOHOLIC BEVERAGES AND TOBACCO PRODUCTS IN THE EU

Annotation. *The paper is devoted to the description of the Excise Movement and Control System in the EU, its principle of operation, the advantages and disadvantages of using to counteract the illicit circulation of excisable goods.*

Key words: *excise duty tax, excise duty suspension, Excise Movement and Control System.*

Наукове видання

**Світові тенденції та перспективи розвитку
фінансової системи України**

**Матеріали
XIV Міжнародної науково-практичної конференції
28-29 вересня 2017 р.**

Відповідальний за випуск:
Яфінович О.Б.

Формування та комп'ютерна верстка:
Мєдведкова Н.С.

*Кафедра фінансів
Економічний факультет
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
м. Київ, вул. Васильківська 90-а*